

"IBERIA EXPRESS"

Aupa langileak!

Askok aipatu, aupatu eta kantatu ditu langileriaren handia, indarra eta ederra. Baina azken aldian konturatuak gara nonbait, langilearen egitekoa eta ohorea handiagotu egiten dela, bere Herritik kanpora ematen badu bere lana.

Denok genekien, Europa aldean dabilizan Espainiako langileak asko zirela eta diru mordo ederra bidaltzen zutela. Emigrariaren Egunean, langile haien ezbeharrak* gogoratu, espainiar guztien esker ona adierazi ohi zitzairen, ekonomiari eman dioten gorakada handiagatik. Geroztik entzun genuen irratik hizlari baten ahotatik, langile horiek ba zutela beste eginkizun handirik, Espainiaren kulturazko misioaren betetzailer bezala: hau da, langile horiek* Espainiako kultura handia European zehar zabaltzen ari zirela.

Azkenik, berriz, Espainiako ekonomia eta kultura handitzeko eta hedatzeko* ezezik,* Europako Ekonomi Elkartezaren aurrerapenerako ere eginkizun bikaina* dutela jakin dugu lehengo egun bateko egunkari baten bitartez. Izan ere, espainiarrak omen dira, turkiarren ondoren, Europako Ekonomi Elkarteko Estatueta aldaturiko langile gehienak: Turkiarrak 580.000, espainiarrak 562.000, jugoslaviarrak 538.000, portugaldarrak 450.000, algeriarrak 450.000, etab. Denetara, 4.500.000 kanpoko langile omen dira Europako Ekonomi Elkarteko Estatueta.

Hori guztiori horrela izanik, ba dute Espainiako langile atzerriratuek zertaz harro izan, haien eginkizuna eta misioa hain bikaina delarik. Hala ere, ba dut susmottorik, langile horiei buruzko ikuspegia baikorregia* ez ote den.

Dena dela, ba duzue, kanpora joan beharrean gertatu zaizuten langileok, zuen izena goratu duenik: Aupa atzerriratutako langileok!

Barcelonako alkate ohia* eta katalana

Ba da hortik kazetari gaiztorik, halajaina! Oraintsu, ondoko ohar hauk* irakurri ahal izan ditugu Barcelonako astekari batean. Josep Maria Porcioles jaunaren izen on politikoa nahiko zalantzatan jarri da, «Hirigintzaren* Antolaketa» tarteko dela; eta haren politikari buruz galdera batzuk egin dira orain. Barcelonako alkate hamasei urtetan izandako jaun horrek sarritan aitortu ohi zuen bere burua oso katalantzat, bai eta katalantasunaren aldeko zenbait eskabideren adierazle nagusia ere izan zen inoiz. Baina...

Baltasar Porcel jaunak ez du hori argi ikusten. Porciolesen garaitik 40.000 milioi eta gehiagoko mentsa* jaso du Barcelonako Udalak.*

«Hori horrela delarik —dio Porcelek— katalan hizkuntzaren irakaskintza denok emango dugu egin den lanik txiroenetakotzat,* nahiz eta, Barcelona eta herrialdearen sendakuntzan, beharretako bat izan. Irakaskintza hori aurrera aterako ez balitz, gure indarberrikuntza herren* geratuko litzateke (geratuko da) lotsagarriki. Eta horra, bada: katalan irakaskintzaren alde elkarrekin lanean ihardun duten maisu eta lagunek Porciolesengana jo zuten, Udaletxearen laguntza ekonomikoa eman bila. Josep Mariak Udaletxeko kultur ordezkariarengana, Sicart jaunagana, bidali zituen, 250.000 pezetatara laguntza emanen zaiela esanez. Ordezkariek 25.000 pezetatara eraitsi* zuen agindutakoa. Azken diru hau ere ez zuen inoiz eman Porciolesen Udaletxeak. Beldur naiz, beldur, Josep Maria Porcioles jaunak, orain idazten ari duen bere alkate garaiaren historian, zurutu* ahal izan den duen oker hori. Izan ere, nola justifika liteke *lapsus* izugarri hori, katalantasuna hainbat aldiz aldarrikatu* duen batengan?».

Andorra, ikasbide?

Turismoaren «gauetzko lanean» (holatsu deitzen dute kontrabandua gure euskal mugatarrek) leku aparta izan du Andorarak azken hogeitun urtetan. Izan ere, erospiderik erosoena* aurkitzen zituen Andorran nornahik; eta erosotasun horixe izan ohi zen, *Principat* hark zedukàn erakarpen* berezia.

Baina oraingoan beste arrazoin batek ekarri du Andorrako *Principat* hori aldizkarien horrietara: Andorarak politik arazo gogorak daduzka, etorkizunari begira. Lehenik, Erdi Arotik* datozten politik erakunde* bilakaera* beharra; Printzerriko bizilagunen berdintapena; ekonomiaren antolaketa zabal baten premia; lurraldearen industrigintza, eta —gezurra badirudi ere— Estatuaren beraren burujabetasuna.

Benetan irakurgarria eta zuzpergarria* aurkitu dugu, «Equip d'Estudis Andorrans» elkargoak *Triunfo* astekarian eman duen azterketa; baina areago, bere laburrean ere, González Casanova katedratikoak hango erakunde bilakaera jator baterako egin dituen oharak. Izan ere, harriztaturik* geratu zaizkiñ, edo itorik gelditu zitzaizkigun erakundeok gaurkotzeko, premiazkoa litzateke han eta hemen egiazko gogoeta teoriko bat.

«Gallego-3»

Iragan* uztailen* aurkeztu zen jendaurrean *Gallego-3* liburua, Compostelako Santiagon. *Gallego-3*, hango Unibertsitateko «Instituto de la Lengua Gallega»k moldatu duen, gallegoa ikasteko metodo bat da. 1971-1972. urtetan argitara ziren metodoaren lehen eta bigarren liburukiak.*

Liburu honek egundainoko arrakasta* izan du nonbait. Lehen liburukitik 7.000 aletako edizioa egin zen, eta urtebeteren buruan ahitu. Bigarren ediziotik, berriz, 8.000 ale atera ziren salmentara, eta agortzer* daude dagoeneko.* Bigarren liburukiaren argitaraldiekin berdintsu ari da gertatzen, eta orobat* liburu horren lagungarri den *Lecturas-1* delakoarekin.

Irakaskintzarako testu liburuokin batean, filologiako *Verba* aldizkaria atera du «Instituto de la Lengua Gallega» horrek. Lan guztion buru Constantino García irakaslea da. Poztu baiduz ez gaitu egin eginahal guztion berri jakiteak.

«II Exposició del Llibre Català»

Joan den maiatzean ospatu zen Barcelonan «II Exposició del Llibre Català» edo Katalan Liburuaren II. Erakusketa. Katalunia, Valencia eta Balear Irltako* argitaldarien hartu dute parte erakusketa aberats horretan. Egokiera horrekin, «Catalèg. Llibres en Català» edo katalanezko liburu katalogo bat argitara eman da, bere 7. edizioan: 5.950 titulu dira salmentan daudenak. Katalogo berri horretan eta erakusketan bertan, zerbait jakingarriki ikusi da: betidanik datorren literaturgintzaren ondoan, geroz eta ugariagoak dira zientzi argitalpenak, hiztegi eta entziklopediak, eta testu liburuak. Eskoletako neska-mutiek katalana ikasteko aukera dutenez geroz, aurrerakada pozgarria ukan dute azken liburuok.

Kazetariak:

Paulo KORTABARRIA
Joseba ERREKONDO

daude, dagoz
diote, deutsoe
zaie, jake

zaizkie, jakez
zitzairen, jaken
zitzaizkigun, jakuzan